

Varpotoji glaudenė

Phyteuma spicatum

Rangas: **species**

1

STEBĖJIMŲ

1

STEBĖTOJŲ

Birželis

PIKO MĒNUO

KARALYSTĖ

Plantae

KLASĖ

Magnoliopsida

ŠEIMA

Campanulaceae

GENTIS

Phyteuma

Kur ir kada stebėti?

Daugiausia stebėjimų užfiksuota birželį.

Apie rūšį

Varpotoji glaudenė, arba miškinė glaudenė – katilėlinių (Campanulaceae) šeimos glaudenių (*Phyteuma*) genties augalas. Liaudyje dar žinomas kaip kiškio ropė, ropunkulas, trukis, vaikdara.

Biologija

Tai daugiametis, 20–90 cm aukščio žolinis augalas. Šaknis stora, verpstiška, siekia iki 50 cm gylį. Stiebas status, briaunotas, be plaukelių, nešakotas, lapuotas. Apatiniai lapai ilgakočiai, širdiškausiai kiaušiniški, viršutiniai bekočiai, linijiški, visi smailiaviršūniai, karbuotai dantyti.

Iki 100 smulkių žiedų susitelkę tankioje, pailgai kiaušiniškoje, vėliau beveik cilindriškoje, 4–9 cm ilgio varpoje, su linijiškomis, smailiomis pažiedėmis. Pažiedės linijiškos, lygiakraštės, smailios. Taurelė gerokai trumpesnė už vainikėlį, penkianarė, linijiškai lancetiška. Vainikėlis apie 10 mm ilgio, baltas, gelsvas, rečiau mėlyvas, skiltelių viršūnės žalsvai gelsvos, žiedui skleidžiantis pradeda nuo pamato skirtis ir linkti į šonus, bet viršūnės išlieka suaugusios į vamzdelį. Turi penkis kuokelius ir dvi purkas. Liemenėlio viršutinė dalis plaukuota, ilgesnė už vainikėlį.

Pražysta gegužės pabaigoje, žydi visą birželį. Vaisius – rutuliška, apie 5 mm ilgio dėžutė, jos atsiveria dvi šoninės angelės. Sėklos dirvožemyje išlieka daigios iki 1 metų. Jas platina vėjas.

Kartu auga ir sudaro hibridus su kitomis glaudenėmis. Žinomi du hibridai:

Phyteuma × *adulterinum* Wallr. (*P. nigrum* × *P. spicatum*)

Phyteuma × *pyrenaicum* Sennen (*P. ovatum* × *P. spicatum*)

Paplitimas ir augavietės

Varpotoji glaudenė kilusi iš Vidurio Europos, vėliau išplito į Rytų Europą. Randama visoje Lietuvoje, retesnė šiauriniuose rajonuose.

Auga plačialapiuose ir mišriuose miškuose, lapuotynuose, krūmuose, pamiškėse, drėgnokuose, puveninguose dirvožemiuose.

Naudojimas

Lapus galima valgyti kaip salotas. Valgomos ir virtos šaknys. Raštuose minimas kaip afrodisiakas.

Skenuok ir peržiūrėk
naujausią informaciją

seskinesozas.lt

Biologinės įvairovės projektas
Duomenys: iNaturalist, Wikipedia, GBIF
iNaturalist rūšies puslapis